

Suomen Kestävän kehityksen toimikunnalle
Kehitys-, luonto- ja ympäristötoimijoiden puheenvuoro 10.11.2015

Sanoista tekoihin

- Suomen rooli kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa

Vuosituhaten kehitystavoitteissa Suomi oli vain maksajana, mutta kestävän kehityksen tavoitteet haastavat meidät muuttamaan itse. Uusien YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden tärkein uutuus on, että ne ovat luonteeltaan universaaleja eli niiden vaatimukset koskettavat kaikkia maita.

Lähtökohdat Suomella ovat toki hyvät. Kansainvälinen tutkimusverkosto Sustainable Development Solutions Network vertaili urauurtavassa raportissaan¹ eri OECD-maiden lähtökohtia uusien kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamiseen. Tarkastelluista 34 maasta Suomi oli neljäs. Suurimmiksi ongelmiksi Suomelle nähtiin sukupuolten välinen palkkaepätasa-arvo sekä luonnonvarojen korkea kulutus henkeä kohti.

Uusi kestävän kehityksen agenda perustuu kaikkien maiden yhteiselle ponnistukselle ja vastuulle niiden voimavarojen mukaan. **Ihmiset ja planeettamme nousevat keskiöön.** Maiden välisen ja niiden sisäisen epätasa-arvon kitkeminen sekä sukupuolten välisen tasa-arvon saavuttaminen ovat tärkein sosiaalinen tavoite.

Uusi kestävän kehityksen agenda edellyttää **planetaaristen rajojen huomioimista.** Erityisesti luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien heikkeneminen on saatava pysähtymään. Ilmastonmuutoksen torjuminen ja väistämättömään muutokseen sopeutuminen on olennainen osa tätä työtä. Käytännössä se tarkoittaa luonnonsuojelualueiden laajentamista ja parannettuja tuotantomenetelmiä luonnonvara-aloilla, esimerkiksi metsätaloudessa, sekä riittävää ilmatoroitusta ja kehitysyhteistyövarojen tason kasvattamista.

Kotimaassa luonnonvarojen kulutuksen kasvu on käännettävä lasku-uralle **kohtuutalouden** periaatteiden mukaisesti ja otettava **kestävät tuotanto- ja kulutustavat** vakavasti. Tämä on tärkeää siksikin, että sitoutuminen kestävästi tuotettujen raaka-aineiden käyttöön on kasvava trendi kuluttajatuotteita tekevien yritysjiättien parissa. Esimerkiksi Unilever on sitoutunut käyttämään vain kestävästi tuotettuja maatalouden raaka-aineita vuodesta 2020 alkaen. On varmistettava, että suomalaisten yritysten tuotteet tai raaka-aineet kelpaavat näille yrityksille jatkossakin.

Suomen eri hallinnonalojen, yrityssektorin, tutkimuslaitosten ja järjestöjen on oltava talkoissa mukana. **Politiikan ja toiminnan on** eri sektoreilla **oltava johdonmukaista** ja kokonaisuutta tukevaa. Johdonmukaista on myös varmistaa rahat ja muut resurssit muutoksen toteuttamiseen.

Miten uusi agenda toteutetaan Suomessa?

Tällä hetkellä emme vielä tiedä, miten Suomen hallitus aikoo toimeenpanna uuden agendan. Osa toimeenpanoa on mm. tekeillä oleva kehityspoliittinen linjaus, ja toimeenpanoa ohjaavat myös

¹ <https://www.bertelsmann-stiftung.de/en/publications/publication/did/4472/>

YK:ssa maaliskuussa valmistuvat indikaattorit. Tärkeää on heti huolehtia, etteivät tulevaisuudessa

laadittavat eri alojen toimenpideohjelmat ole ristiriidassa kestävä kehityksen tavoitteiden kanssa eivätkä itse tavoitteet vesity. Kestävä kehityksen toimintaohjelma ei saa päätyä pelkäsi valtioiden kestävä kehityksen hallinnon pöytälaatikkoharjoitukseksi.

Sekä EU:n että sen jäsenmaiden tulee laatia käytännönläheiset ja aikataulutetut suunnitelmat kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Työn edistymisestä on myös raportoitava vuosittain. Esimerkiksi Saksa on jo ilmoittanut raportoivansa omasta työstään ensi kesän High-Level Political Forumin kokouksessa YK:ssa ja tulee mahdollisesti käyttämään kestävä kehityksen tavoitteiden mukaista 17 kohdan listaa oman ohjelmansa laatimisessa.

EU:ssa Suomen tulee vaikuttaa siihen, että kiertotalousstrategia ja laajemminkin EU2020-strategia muokataan kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisiksi. Esimerkiksi kiertotalouden osalta tulee asettaa **EU-tasoinen resurssitehokkuustavoite.**

Kansalaisyhteiskunnan osallistaminen nyt valmistuneen agendan laatimiseen oli laajaa. Suomessakin on hyvä perinne kestävä kehityksen edistämiseen yhdessä. Siksi toimeenpanon on otettava eri sidosryhmät mukaan. Voisiko esimerkiksi tämän kestävä kehityksen toimikunnan alaisuuteen perustaa työryhmän, joka ohjaisi tämän seurannan toteuttamista?

Kestävä kehityksen tavoitteet tähtäävät jo vuoteen 2030. Nyt tehtävien päätösten rinnalla on huolehdittava **kestävä kehityksen kasvatuksesta**, jotta seuraavalla sukupolvella olisi tiedot ja taidot tavoitella hyvinvointia vaarantamatta omien lastensa tulevaisuutta.

Miten agendan toteutumista seurataan?

Kestävä kehitys on mitattava siihen soveltuvilla mittareilla. Em. tutkimus nimesi kaikille OECD-maille yhteiseksi ongelmaksi kestävä talousmallin mittareineen. Tähän OECD-maiden tulee yhdessä hakea ratkaisuja.

Maaillalla on jo tehty paljon työtä **vaihtoehtoisten kehitysindikaattorien** laatimiseksi. Tämän työn hedelmät on nyt otettava käyttöön, jotta opimme mittaamaan inhimillisen kehityksen kannalta olennaisia asioita pelkän BKT-seurannan sijaan.

Osa raportointia on kaikkien työhön osallistuvien tahojen toiminnan **läpinäkyvyys**. Kun yritysten roolia kestävä kehityksen toteuttamisessa vahvistetaan, myös niiden toiminnan läpinäkyvyyttä on lisättävä, jotta kestävyuden arviointi onnistuu. Esimerkiksi suomalaisilta suuryrityksiltä on edellytettävä **maakohtaista verotietojen raportointia**, jotta veroparatiisien käyttö saadaan kuriin. Myös esimerkiksi Finnfundin lisääntyvästä toiminnasta on saatava hankekohtaista tietoa.

Järjestöt ovat jo viime keväänä esittäneet, että pääministerin on otettava ohjat uuden kestävä kehityksen agendan toteuttamisessa. Kiitos siis pääministeri Sipilälle siitä, että hän on tässä mukana. Yhdessä pääsemme varmasti eteenpäin tällä varsin innostavalla polulla!

Lisätietoja: Jouni Nissinen, kehityspoliittinen asiantuntija, jouni.nissinen@kepa.fi, 050 317 6687